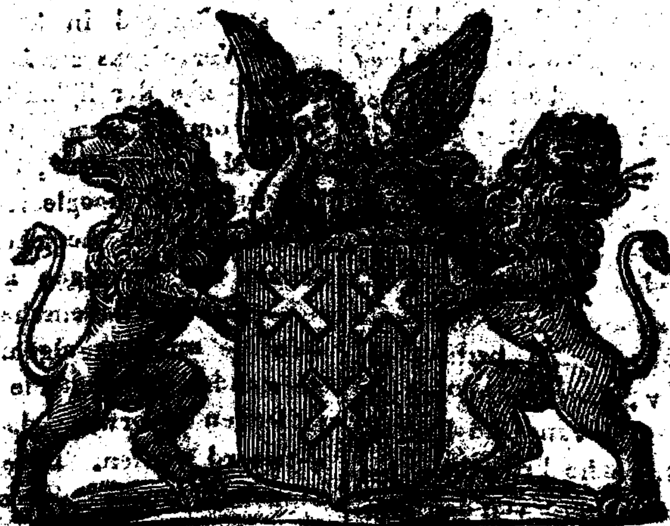
N°. 49 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD,

Dingsdag 27 Februarij.

Frankrijk.

Parijs, den 24sten Februarij.

In de zitting der kamer van afgevaardigden van heden heeft de minister van oorlog een buitengewoon credit van 16,671,400 fr. ten behoeve van de dienst der Afrikaansche bezittingen, aangevraagd. De minister deed de aanvraag voorafgaan door eene verklaring, waarin hij aankondigde dat aan de kamer de noodige documenten zouden worden medegedeeld om dezelve over den staat van zaken in Afrika in te lichten. Voorloopig gaf hij reeds een overzigt van al hetgeen sedert den eersten togt van Constantine tot op de jongste operatien voor die plaats, was voorgevallen. De aanvraag thans gedaan, moest strekken zoo voor eene vermeerdering van manschappen als van paarden en materieel. De belangstelling der kamer werd door 't geen de minister kwam te zeggen ten hoogste opgewekt. — Overigens heeft de kamer zich heden met een rapport op petitien, en gisteren met de voortzetting der discussien over de nieuwe organisatie der regtbanken van eersten aanleg, bezig gehouden. In de zitting van gisteren werd eveneens door den minister van oorlog eene aanvraag van 900,000 fr. voor suppletie op de militaire pensioenen in 1838 gedaan.

— De *Moniteur* houdt thans een berigt van de scheepsmagt die naar de West-Indien is gezeild. De brik *de Nereide*, aan boord waarvan zich 's Konings commissarissen bij het Haitisch gouvernement bevonden, is op den 31sten december op de reede van Port Royal ten anker gekomen. Gezegde commissarissen zouden den 12den januarij zich te St. Pierre weder inschepen en met het fregat *Nereide* en de brik *Griffon* naar Haiti stevenen. De overige vaartuigen, onder bevel van den scheepskapitein *Parseval Dechêne*, zouden den 17den insgelijks vertrekken. Het fregat *Didon*, aan welks boord de vice-admiraal *de la Bretonnière* zijne vlag voert, was den 6sten januarij te la Martinique aangekomen en zou mede op de reede van Port-au-Prince verschijnen. De gezondheidstoestand der equipage gedurende den overtogt, was voldoende geweest.

— De buitengewone gezant van den Koning van Wurtemberg, graaf *Mulinen*, heeft in donderdag, in een bijzonder gehoor, den Koning zijne brieven van ontbod overhandigd en zijnen tijdelijken opvolger, den baron *von Hügel*, voorgesteld.

— De verkiezing te Pont Rousseau (Loire Inferieure) is bij de herstemming uitgevallen ten voordeele van den kandidaat der constitutionele oppositie, den heer *Lanjuinais*. Dezelve had 182 stemmen voor zich verkregen en de heer *Laroche Jaquelin* slechts 178. De oorzaak van dezen uitslag werd daaraan toegeschreven, dat de ministeriele kiezers hunne stemmen eerst aan den maire van Rouaan, den heer *Fabre*, hadden gegeven; inziende echter dat deze geen kans had, hadden zij nog liever den kandidaat der oppositie dan het gevreesde hoofd der legitimistische partij verkozen. De heer *Laroche Jaquelin* intusschen heeft, na den uitslag, aan de kiezers die voor hem gestemd hadden, een' brief van dankzegging geschreven [illegible] hij zich zeer gematigd uitlaat, en onder anderen [illegible] hebben.

— Het kieskollegie van het 6de arrondissement der hoofdstad heeft den heer *Arago* op nieuw tot lid van den departementalen raad van het Seine-departement benoemd.

— De voormalige spaansche minister te Parijs, graaf *Campuzano*, is gisteren van hier naar Londen vertrokken. Hij zou, naar sommiger zeggen, met eene belangrijke zending van den graaf *Ofalia* bij het britsch kabinet belast zijn.

— Naar men wil, is er besloten tot de oprigting van een prachtig monument op het veld van Waterloo aan de nagedachtenis van het overschot des grooten legers 't welk daar viel, toegewijd. De maarschalk *Gerard* behoorde tot de commissie die zich met het ontwerp bezig hield; de koning zou aan het hoofd de lijst van inschrijvers teekenen en vorst *Leopold* had zijne toestemming gegeven tot de oprigting van het monument op de plaats van het slagveld.

— Volgens de registers van de griffie der regtbank van koophandel van de Seine, heeft het getal maatschappijen en *commandites* bij aandeelen, bedragen: in 1833, 5?, met 28,125 aandeelen en 15,010,000 fr. kapitaal; in 1834, 84, met 58,540 aandeelen en 79,8?0,000 fr. kapitaal; in 1835, 106, met 47,522 aandeelen en 45,508,000 fr. kapitaal; in 1836, 246, met 373,278 aandeelen, en 156,845,000 fr. kapitaal; en in 1837, 288 maatschappijen met 586,759 aandeelen en 361,139,000 fr. kapitaal.

— Volgens eene andere opgave, neemt het getal der krankzinnigen in Frankrijk schrikbarend toe. Het aantal dier ongelukkigen bedroeg in het vorig jaar 18,757, hetgeen eene verhouding uitmaakt van 56 krankzinnigen op de 100,000 inwoners. De departementen welke het grootst getal krankzinnigen in 1836 telden, zijn: het Seine-departement, waar er niet minder dan 3,438 waren; Ille-et-Vilaine, met 571; Beneden-Seine met 833; Rhone, met 396; Maine en Loire, met 842; Meurthe, met 642; la Manche, met 613; het Noorder-departement, met 794; monden van de Rhone, met 712; Gironde, met 385. In de Opper-Alpen had men er slechts 9; in de Opper-Pyreneen 14; in de Ardennen 21; in la Creuse 13; in de Landes 22; in de Oostelijke Pyreneen 25.

— Te Toulon heerscht op dit oogenblik eene ontevredenheid onder de werklieden aan de haven; het meerendeel heeft geweigerd zich aan den arbeid te begeven.

— Door het gouvernement is omtrent Spanje gisteren het volgend telegraphisch berigt bekend gemaakt:

» Bajonne, 21 Februarij.

» *Espartero* heeft den 16den eene verkenning op Estella gemaakt; hij is den 19den te Haro gekomen, zonder een' aanval te hebben geleden."

— De bijzondere berigten uit Bajonne tot den 20sten dezer houden het volgende:

» De gevechten van den 30sten en den 31sten te Velascoin en Balmaceda hebben een' grooten zedelijken invloed gehad. De karlisten hebben vooral te Balmaceda maar flaauwelijk gevochten, 't zij dat zij verrast zijn geworden, 't zij dat de vermenging van kastiliaansche troepen met die van het gewest, nadeelig gewerkt heeft op de ontwikkeling der oude veerkracht van de Baskiers en Navarrezen.

» Alles duidt aan dat er weldra een gevecht in de nabijheid van Estella zal plaats hebben, waar de karlisten het meerendeel hunner magt, op 25 a 30 bataillons begroot, bijeen hebben. De magt van den generaal *Espartero* bestaat uit 30 bataillons en 1000 paarden met 10 stukken geschut. De wederzijdsche positien van de beide legers zijn dezelfde als die in de maand Mei van het vorig jaar voor Hernani.

» Volgens de eenparige berigten van de grensbewoners en die welke te Bajonne ter markt komen, houdt don *Carlos* zich nog altijd te Azcoitia op. *Guergué* is den 15den door Tolosa getrokken, om het bevel der karlistische troepen op zich te nemen, die in de omstreken van Viana tot aan Estella zijn geposteerd, en los Arcos en Sortada bezetten."

— Volgens een berigt van den *Sentinelle des Pyrenées* zou *Guergué* met de troepen onder zijn bevel, eerlang een' togt naar Kastilie ondernemen. Voorts schrijft men van de grenzen, dat de gemeenschap met Pampeluna steeds gestremd blijft, daar de karlisten geheel Navarre bezet houden, met uitzondering van de vaste plaatsen die in het bezit zijn van de troepen der koningin. In deze berigten wordt tevens, in strijd met hetgeen men uit Bajonne schrijft, verzekerd, dat de voordeelen door de christinos te Velascoin en Balmaceda behaald, tot niets geleid hebben; dan dat zij aanleiding gegeven hebben tot de gezwollen bulletins der constitutionele bevelhebbers.

— Uit Madrid schrijft men het volgende, onder dagteekening van den 17den dezer:

» Heden is er met het huis *Rothschild* eene overeenkomst gesloten, krachtens welke er reeds een voorschot is uitbetaald op eene

som van 20 millioenen realen, strekkende tot voorziening in de loopende onkosten. Het overige zal later worden gestort. Deze leening is verwaarborgd door de opbrengst der oorlogskosten van het eiland Cuba. Men voedt hoop dat de minister van finantien gelukkig genoeg zijn zal om den goeden uitslag van andere finantiele overeenkomsten van grooteren omvang tot stand te brengen."

Voorts meldt men, dat het gouvernement gedacht was op de oprigting van een' staatsraad uit 30 à 36 leden bestaande. Eene commissie van vier gedeputeerden en een' senateur was benoemd om de grondslagen van dien raad te ontwerpen. Zij bestond uit de heeren *Martinez de la Rosa*, *Toreno*, *Garcly*, *Sancho* en *Pacheco*.

De generaal *Carondelet* was tot kapitein-generaal van Oud-Kastilie benoemd, en de generaal *Quiroga* had het fransche kruis van het legioen van eer, zoo men zeide, door tusschenkomst van den heer *Latour Maubourg*, gekregen. Die onderscheiding had de ijverzucht van velen opgewekt, te meer daar de generaal haar alleen aan zijne eerzuchtige bejagingen had te danken.

— Heden waren de fondsen vrij gezocht; zelfs bereikten de 5 pCt. renten den koers van 100, tegen het eind der maand, het geen men meestal aan den bijzonderen speculatie-geest toeschreef. De notering was heden (24 *Februarij*): 5 pCt. 109,90; 3 pCt. 79,85; Nap. r. 99; Sp. Ardoin 19½; Rom. L. 102.

Duitschland.

FRANKFORT, den 22sten Februarij.

De jongste berigten die men te Berlijn uit St. Petersburg ontvangen had, beschouwden het als zeker, dat de reis van HH. MM. den keizer en de keizerin naar Duitschland, waarvan in den laatsten tijd meermalen door de dagbladen gesproken is, werkelijk in den aanstaanden zomer zou plaats hebben. Te Berlijn hield men het voor stellig, dat de groote wapenschouwing in den omtrek dier hoofdstad (die als zeker reeds in het verleden jaar door de pruissische bladen is aangekondigd geworden als toen te zullen plaats hebben) dit jaar voortgang hebben zoude. Van hoogerhand zouden reeds de vreemde regimenten die geen deel van de koninklijke garde uitmaken, zijn aangewezen om aan de manoeuvers welke bij die gelegenheid uitgevoerd zouden worden, deel te nemen, onder welke zich verscheidene bevonden, die tot de onder het opperbevel van den kroonprins staande Pommersche regimenten behoorden. Van de uitgelezene russische korpsen, welke verleden jaar gezegd werden aan de wapenschouwing deel te zullen nemen, werd thans niet gesproken.

— De *Hanoversche Zeitung* berigt dat men steeds de gunstigste tijdingen omtrent de naar Pruissen verplaatste bewoners van het Tyrolsche Ziller-dal ontvangt. Zij waren zeer arbeidzaam, en betoonden den meesten ijver om zich te bekwamen; vele volwassenen onder hen bezochten de scholen om te leeren lezen, daar het hun niet langer voldeed om de Heilige Schrift zich te hooren voorlezen, maar zij aan hunne lust tot eigen onderzoek van dezelve daardoor hoopten te kunnen botvieren. Zij waren voornemens zich gezamenlijk in de nabijheid van Erdmannsdorff neder te zetten.

— Eenige weken geleden is te Tillau, in Pruissen, zekere *Andreas Kamin* overleden in het 113de jaar zijn ouderdoms. Hij had den zevenjarigen oorlog medegemaakt, als huzaar bij het regiment *Belling* en had het gevecht bijgewoond waarin wijlen de vermaardens *Blucher* werd gevangen gemaakt. Vijfmalen was hij getrouwd geweest en bij zijne vijf vrouwen had hij 25 kinderen verwekt, van welke niet een hem overleefde; zijn jongste zoon stierf in zijn 70ste jaar. Behalve het gehoor, dat in den laatsten tijd eenigermate bij hem verflaauwd was, behield *Andreas Kamin*, tot op den laatsten dag van zijn leven, het gebruik van alle zijne zintuigen; zes weken voor zijnen dood ging hij nog anderhalf uur ver ter kerke.

— Te Hanover is de kandidaat der oppositie, de heer *Meyer* met eene aanzienlijke meerderheid van stemmen, tot lid der Stendenvergadering benoemd. Deze verkiezing, welke bijzonder veel indruk heeft gemaakt, is echter door koning *Ernst August* voor niet geldig verklaard, op grond dat hij geschied was met [illegible] van de door de constitutie van 1833 door de stad Hanover verkregen regten. Behalve in Osnabrück, hebben ook in Hildesheim de kiezers geweigerd, een' landdagsafgevaardigde te benoemen. Van wege de hooge school van Göttingen, is nog geene verkiezing tot stand gekomen; de beroemde hoogleeraar *Ottfried Müller* moet een zeer krachtig protest tegen de verkiezing hebben ingediend.

Voor de opening van de Stenden-vergadering, die den 20sten zou plaats hebben, zou Z. M. in zijn paleis eene godsdienstoefening bijwonen, waarbij ook de ministers, de hooge staats-beambten en de leden der beide kamers zouden tegenwoordig zijn. Daarna zouden de leden der vergadering bijeen komen om den huldigings- en stenden-eed in handen van den erfland-maarschalk af te leggen. Vervolgens zoude de koning zich, in eene staatsiekoets en met een eskorte der lijfwacht, naar de vergaderplaats der Stenden begeven om de troonrede uit te spreken.

— Men verzekert, dat de Wurtenbergsche regering den gewezen Göttingschen hoogleeraar en beroemden orientalist, *Ewald*, de betrekking van hoogleeraar in de oostersche talen aan de hoogeschool van Tubingen aangeboden heeft.

— Uit het Badensche schrijft men van den 19den dezer, dat aldaar de meening algemeen was, dat de beide door de regering aan de stenden voorgestelde vragen omtrent den in het hertogdom aan te leggen spoorweg, door de beide kamers bevestigend zouden beantwoord worden. Deze twee vragen zijn: of er een spoorweg zal aangelegd worden; en of de staat de ondernemer daarvan zal zijn.

— Te Spiers is bekend gemaakt, dat de inschrijvingen voor de beide spoorwegen in Rijnbeijeren, welke van Rheinschanze naar twee punten der Fransche grenzen moeten loopen, meer dan het dubbel van het vereischte kapitaal hebben bedragen.

— Uit het verslag, door het bestuur der oostenrijksche Donau-stoomvaart-maatschappij, den [illegible] januarij gedaan, is gebleken dat het resultaat der dienst van 1837 [illegible] geweest, ofschoon men met twee groote hinderpalen had te strijden gehad, te weten de handelkrisis in het begin des jaars, waardoor de verzending van waren zeer gering was geweest, en de pest in verschillende streken van Turkije, die op het aantal reizigers eenen merkbaren invloed had uitgeoefend. Niet alleen waren alle uitgaven gedekt geworden en aan de aandeelhouders vijf ten honderd voor renten uitbetaald, maar nog een aanzienlijk overschot van ruim 40,000 gulden in de reserve kas gestort.

— Men vindt thans in een Klagenfurtsch blad de uitvoerige beschrijving eener in het verleden jaar plaats gehad hebbende beklimming (de eerste in drie en twintig jaren tijds) van den twaalf duizend voeten hoogen Gross Glockner, in Tyrol. Zekere heer *Justus Möller*, uit Bremen, had den 22 September ll. door vijf gidsen vergezeld, den togt ondernomen, en was, na ongeloofelijk veel moeite en volharding, op den top des bergs aangekomen. Hij vond de aldaar door zijnen voorganger, den generaal-vikarius van *Gurk*, naderhand bisschop van Linz, *Sigmundus von Hohenwerth*, opgerigte vlaggen en kruissen vernield of verkromd; de barometer echter, die de laatstgenoemde aldaar had achtergelaten en die door zijn standpunt tegen den noorden wind beschut was, was onbeschadigd gebleven.

— Te Florence houdt eene commissie zich bezig met een ontwerp tot het aanleggen van [illegible] tusschen gezegde noemde stad en Livorno, met eenen bijweg naar Pisa. Het ontdekken van een kolenmijn uit Toscane kan tot bevordering van dit plan strekken, terwijl men tot dus verre kolen uit Frankrijk moest ontbieden.

— In een schrijven uit Konstantinopel van den 24 januarij, spreekt men bij voortduring van veranderingen in het personeel der voornaamste staatsdienaren, ten einde de voorgenomen hervormingen met ernst door te zetten. De gewezen gezant te Parijs, *Reschid*-bey, schijnt de bewerker van deze nieuwe beweging te zijn. Buitendien houdt het bewind zich met zeer gewigtige staatsregelen bezig, zoo als: het bijleggen der geschillen met *Mehemed*-Ali, de voltooijing van het nieuwe toltarief, de [illegible] van den geldkoers, het daarstellen van quarantaine-inrigtingen en verscheidene andere Europesche instellingen, die, gedeeltelijk wegens de vooroordeelen der Turken, tot dusverre onuitvoerlijk waren.

Men leest verder in het genoemde schrijven: » *Ibrahim*-Pacha zet zijne krijgstoerustingen in Syrie voort, waardoor de Porte zich in de bedroevende noodzakelijkheid ziet gebragt om [illegible] voortdurend bereid te houden voor het geval eener hervatting der vijandelijkheden. Wel onderrigte lieden zijn evenwel van gevoelen dat *Ibrahim* het hiertoe niet zal laten komen voor het einde van het traktaat van Hunkiar-Iskelessi, hetwelk met den jare 1840 vervalt, maar houden zich tevens overtuigd, dat de hernieuwing van [illegible] buiten alle waarschijnlijkheid is. — Men verzekert [illegible] de [illegible] met de [illegible] staan, waardoor [illegible] in geval eener hervatting der vijandelijkheden, zeer hagchelijk zoude kunnen worden. *Ibrahim* zelf doet al het mogelijke om de egyptische heerschappij in Syrie gehaat te maken, daar hij zijnen onderhoorigen toestaat, om allerlei willekeurigheden jegens de uitgeputte bewoners des lands te plegen. Bij de jongste ligting in Syrie moeten de ambtenaren des onderkonings zich op verscheidene plaatsen aan zulke wandaden hebben schuldig gemaakt, dat de gemoederen weder zeer in gisting waren gebragt op een algemeenen opstand in dat

ongelukkige land als onvermijdelijk kon beschouwd worden, zoo niet een schrikbewind, als dat waarin de regering van den Onderkoning van lieverlede ontaard is, denzelven niet verhinderde."

— Volgens berigten uit Alexandrie van den 8sten der vorige maand had, ten gevolge van de aanzienlijke aanvoeren van granen, de in Egypte geheerscht hebbende hongersnood opgehouden en was de prijs van het graan merkelijk verminderd. De aanzienlijke voorraad welke door woekeraars was gezolderd en achtergehouden en die nu pletseling tevens te voorschijn waren gekomen, had ook veel tot die prijsvermindering bijgedragen. Velen beschuldigen het bestuur van Mehemed-ali zelf, dezen ongehoorden woeker in de meeste mate te bedrijven, ten einde daardoor de berooidheid van de geldmiddelen des Onderkonings, die schier met den dag gezegd werd toe te nemen, in een beteren staat te brengen. Sedert verscheidene maanden hadden de troepen geen soldij ontvangen.

De winter deed zich in Egypte op eene zeer strenge wijze gevoelen. In vele jaren had men de wegen door de massa gevallen sneeuw zoo onbruikbaar niet gezien als thans; de gemeenschap naar verscheidene kanten van het koningrijk was gestremd.

Vorst *Puckler-Muskau* was uit Opper-Egypte te Alexandrie teruggekeerd.

Nederlanden.

Breda, den 26sten Februarij.

Volgens de berigten uit Keulen tot den 25sten Februarij des morgens, was de dooi aldaar sedert den 22sten zeer sterk begonnen en heerschte er zeer zacht weder. Den 22sten had de rivier de hoogte van 11 voet (3,67 el) bereikt, zoodat zij in de twee laatste etmalen eene aanmerkelijke rijzing van 6 voeten (1,884 el) had ondergaan. Den 25sten des morgens werd nog weder een was van 2 duim (0,055 el) in het laatste etmaal opgemerkt. Te Emmerik had het ijs op den Rijn den 23sten nog eene dikte van 51 duim.

Op onze Nederlandsche boven-rivieren werd, volgens de laatste berigten, eenige rijzing van water bespeurd, doch het ijs zat aldaar nog onbewegelijk vast. De lage waterstand in den Rijn te Dusseldorp en meer benedenwaarts, alsmede op de nederlandsche riviertakken, vergeleken met den aanwas van water en hoogen stand te Keulen, versterkte steeds het vermoeden, dat er tusschen die stad en Dusseldorp aanmerkelijke ijsstoppingen bestaan, en deskundigen achten dan ook de vrees, die men voor doorbraken op den pruisschen Nederrijn, voor nog het ijs hier te lande los gegaan zal zijn, koesterde, niet geheel zonder grond. Op de Waal voor Hulhuizen in dien omtrek, had het ijs den 24sten nog de dikte van 55, en zelfs ... en 53 duim. Den 22sten ... voor Sleeuwijk ... had het ijs toen aldaar ... Deventer geschiedde den 23sten de overtogt van ... over de schipbrug.

Uit de officiele opgaven van den waterstand op de Nederlandsche rivieren blijkt, dat de Waal voor Hulhuizen, den 24sten, 19 duim was gewassen; te Nijmegen den 23sten 9 duim gevallen; te Tiel, den 25sten 12 duim gevallen; te Bommel 15 duim gevallen. Het Pannerdensche Kanaal, den 24sten, 18 duim gewassen. De Nederrijn te Arnhem, den 24sten 19 duim gewassen. De IJssel te Westervoort, den 24sten, 29 duim gewassen; aan het Katerveer, den 24sten 9 duim gevallen. De Lek te Vreeswijk, den 24sten 2,30 el onder het noodpeil, 4 duim gevallen; te Schoonhoven den 24sten namiddag, 5 duim gevallen. De Merwe te Gorinchem, den 25sten namiddag, met laag water, 11 duim gevallen; de Maas te Grave, den 24sten, 35 duim gewassen.

— Ingevolge het nieuw geapresteerde plan der 174ste Koninklijke loterij, door den minister van finantien in de *Staats-Courant* van ... 10,000 loten, 12,500 prijzen en 54 premien. De trekking der eerste klasse zal plaats hebben den 23, 24sten en 25 April aanstaande; die der *tweede* klasse op den 7, 8 en 9den Mei; die der *derde* klasse den 21, 22 en 23sten derzelfde maand; die der *vierde* klasse op den 5, 6 en 7den Junij, en die der *vijfde* of laatste klasse op den 18, 19, 20, 21, 22, 26, 27, 28 Junij, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 11 en 12 Julij; terwijl de laatste honderd nommers op den 16den Julij zullen getrokken worden.

— Het groot militair concert hetwelk Donderdag avond te Amsterdam, door de korpsen muzijk der schutterij en der zich aldaar in garnizoen bevindende 17de afdeeling en kurassiers n°. 5, ten behoeve der armen, gegeven is, heeft opgebragt eene bruto ontvangst van *f* 1690,70, waarbij nog te voegen is eene som van *f* 60 bij den kolonel kommandant der schutterij ontvangen.

— De tweede collecte voor de algemeene armen die van stadswege op laatstleden Donderdag te Utrecht heeft plaats gehad, heeft *f* 2772,50 opgebragt.

— Te Deventer, zijn dezer dagen twee belangrijke instellingen door de zorg der stedelijke regering tot stand gekomen: de eerste strekt tot het maandelijks uitbetalen der kleine pensioenen, beneden de *f* 200 's jaars bedragende; de tweede is eene ziekten- en begrafenisbus, onder eenige wijzigingen ingerigt naar die, welke door het Zwolsche departement der maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen* aldaar is tot stand gebragt.

— Men schrijft uit Nijmegen van ll. Vrijdag:

„Verleden Woensdag werd, in het rijswaardenhout, aan de Waal, onder de gemeente Andelst, gevangen eene schoone witte Noordsche zwaan, wegende ruim 30 halve Nederlandsche ponden en hebbende eene vlugt van 2 el 50 duim. De tegenwoordige eigenaar daarvan is *G. Philipsen*, op de Haven. Sedert zij gevangen werd, heeft zij veel van haren woesten aard verloren, zoo zelfs, dat zij uit de hand van haren oppasser eet."

— Uit Heerenveen meldt men dat te Terband een brand heeft plaats gehad, waarbij een kind van zes jaren en een andere jongeling waren omgekomen.

— Dezer dagen heeft te Termunterzijl voor de haven, op de rivier de Eems, een wedloop op schaatsen plaats gehad, hetgeen, naar menschen geheugen, nooit geschied is, zelfs niet in den bekenden, harden winter van 1740. Bij die gelegenheid waren op die snelstroomende rivier tenten opgeslagen, en zag men eene slede met een paard, zonder letsel of gevaar, op de ijsbaan rijden.

— Zr. Ms. fregat *Algiers*, kapitein *Machielsen*, is den 1. December uit Texel te Suriname aangekomen. Genoemde kapitein heeft den 6den het bevel over Z. M. zeemagt in de Westindien overgenomen.

Wij hebben heden de duitsche berigten van den 25sten dezer (uit Frankfort) niet ontvangen en bevinden ons alzoo buiten staat de rede waarmede koning *Ernst August* op den 20sten de Hanoversche stenden zoude openen, thans reeds mede te deelen.

De belgische *Moniteur* meldt dat de graaf *Lehon* zich naar Duitschland heeft begeven, waarheen zijne persoonlijke belangen eene reis voor hem noodzakelijk hadden gemaakt. De *Lynx* plaatste intusschen eergisteren een artikel waarin onder anderen nog beweerd werd dat deze diplomaat, bij overeenkomst tusschen het hof der Tuilerien en het belgisch bewind, naar den koning van Pruissen gezonden was, ter zake van het keulsche vraagstuk.

— De belgische senaat is tegen den 6den der volgende maand bijeengeroepen.

— De zittingen van de kamer van belgische vertegenwoordigers van ll. Vrijdag en Zaturdag zijn grootendeels gewijd geweest aan de voortzetting der beraadslagingen over de wet op de jury. Door den heer *Verhaegen* werd zaturdag een amendement ontwikkeld strekkende om, door de wet aan de hoven van assises *in allen gevalle* de magt toe te kennen om de bij het wetboek van strafregt bedreigde straffen, verzacht toe te passen; voerende de voorsteller tot beweeggrond aan, dat de strengheid der straffen bij het Lijfstraffelijk wetboek vastgesteld, aanleiding gaf tot die vele vrijspraken waarover men zich te beklagen had. De minister van Justitie zeide dat de quaestie door den spreker in zijn voorstel bevat, geenszins bij een bloot amendement zou kunnen beslist worden, daar, volgens hem, dezelve zich dan ook natuurlijk tot de afschaffing der doodstraf moest uitstrekken, een vraagstuk dat wel niet bij amendement beslecht kon worden, en waaromtrent zelfs geen formeel wetsontwerp bij de kamer aanhangig was. Intusschen liet de minister reeds niet onduidelijk zijne personele denkwijze omtrent deze quaestie blijken. „Men zal aanvoeren" zeide hij, „dat de genade des konings altijd het doodvonnis kan vernietigen; dit is waar, maar de schuldige rekent daar niet op; terwijl het amendement van den heer *Verhaegen* den misdadiger de zekerheid geeft, dat hij zijne straf niet ondergaan zal. Er is een tijd geweest dat men in de gevangenissen te Gent riep: „Er wordt heden ten dage niet meer geguillotineerd!" en die kreet verwekte een ieder met schrik." — Na langdurige woordenwisseling, waarbij de heeren de *Brouckere* en *Gendebien* de partij van den voorsteller kozen, verzocht zoo veel diens wensch betrof om zijn amendement naar de centrale sectie gezonden te zien; werd ook die wensch bij stemming aanvraag verworpen. Vervolgens rees er nog eene langgaande woordenwisseling tusschen den heer *Gendebien* en den president der kamer *Raikem*, ter zake van een amendement van den minister, volgens hetwelk eenige tot dus verre crimineel beschouwd zijnde gevallen correctioneel worden gemaakt — en eindigde de zitting met het aannemen van dit amendement.

— Ter Antwerpsche beurs van laatstleden Zaturdag waren genoteerd: Belg. 102¼; O. Met. 106⅝; Sp. Ard. 18¼; Diff. 5⅛; Nap. r. 93¼; Sic. 90¾; Rom. L. 101⅛ a 101; dito Cert. Antw. 100; Braz. 74½.

In de zitting van het huis der Lords van den 20sten heeft Lord *Brougham* zijn aangekondigd voorstel omtrent den slavenhandel en het verbeteren van het lot der slaven in de West-Indische volkplantingen van Groot-Brittannie, ontwikkeld. Zijne rede wordt voor een meesterstuk van welsprekendheid gehouden, maar is terstond door den minister van kolonien als ondoelmatig bestreden. Deze minister stelde voor om aan H. M. een dank-adres aan te bieden omtrent het nader met Spanje gesloten verdrag te dezer zake; doch haar te betuigen met leedwezen te hebben opgemerkt dat die handel thans sterk onder Portugesche vlag werd gedreven, en te verzoeken dat door het sluiten van een dergelijk nader verdrag met het Lissabonsche hof, paal en perk aan dien handel mogt worden gesteld. Dit voorstel van den minister werd door den hertog *van Wellington* ondersteund, waarop dat van lord *Brougham* werd verworpen.

— De kolonel *Evans*, die aan het hoofd van het britsche vreemden legioen in Spanje heeft gestaan, is dezer dagen tot ridder-kommandeur van de Baths-orde benoemd. De tory-bladen zijn zeer gebelgd over deze onderscheiding, die gewoonlijk aan geen officieren dan die den rang van generaal-majoor hebben, wordt verleend, en vergeten niet vergelijkingen te maken tusschen de met lompen bedekte afgedankte soldaten van het legioen en de belooning van hunnen aanvoerder.

— Luidens de berigten uit Portugal tot den 16den dezer, waren twee oorlogschepen afgezonden om voor den mond der Guadiana te kruissen, ten einde de vermoedelijke ontscheping van dom *Miguel* te verhinderen. Men verhaalde dat aanzienlijke sommen ter beschikking van dien Pretendent waren gesteld en dat zijne ijverigste aanhangers zich uit Italie naar het hoofdkwartier van don *Carlos* begeven hadden. — De minister van oorlog, de baron *Bomfin*, had het voornemen te kennen gegeven om af te treden; hij zou waarschijnlijk door den kolonel *Mendes* vervangen worden. Nopens de leening was nog niets beslist. — De toestand des rijks levert een allersomberst geheel op.

— Ter Londensche beurze van den 23sten waren genoteerd: 3 pCt. gec. 92½; Ned. Werk. Sch. 2½ pCt. 53⅝; 5 pCt. 103⅝; Sp. Ards. 19; Uitgest. 7⅝; Pass. 4¼; Port. 18¼; Col. 26¾; Braz. 74; Peru 20½; Mex. 29.

DE BELGISCHE EN KANADASCHE OPSTAND.

De gewapende opstand in Opper- en Neder-Kanada, zij moge al dan niet op goede gronden steunen, heeft in het hoofd en hart van Nederlanders treurige herinneringen verwekt en smartelijke gevoelens verlevendigd: doch diezelfde gewapende opstand en de loop der zaken tot zoo ver die tot ons mogt komen, hebben tevens bevrediging in het binnenste en bedaardheid in het door het smartvol aanroeren van het verledene zóó geschokt hersengestel te weeg gebragt. Het kan misschien nuttig zijn te verklaren, welke gemeenschap de opstand in Kanada met die in de Nederlanden heeft, en wij weigeren het niet aan ons gevoel ten deze doorgang te geven. Het is nu bereids bijna acht jaren geleden dat er in het schoone koningrijk der Nederlanden een gewapende opstand is uitgebroken, wier oorsprong, leiding en beginselen eene wedergade schijnt geworden te hebben in de nieuwe wereld; zoo zelfs dat de hoofdbijzonderheden treffende overeenkomst hebben. Zien wij op hetgeen voornamelijk den Belgischen opstand onderscheidt, dan vinden wij 1mo klagten over min of meer gegronde maar niet te min altijd op het zeerst overdrevene grieven, gevoegd en vermengd met geheel en al voorgewende en valsche en daardoor allerhatelijkste aantijgingen; wij vinden eene vereeniging van liberalen en catholijken, van ontevredene eerzuchtigen en van ligtgeloovige maar tot dweepzucht gedrevene volgelingen; wij treffen daar aan eene zoogenaamde volksstem, die in waarheid daar niets mede gemeen had, dan het luidruchtige, opgewonden en oppervlakkig beoordeelende en onnadenkende eener opgeruide volksmenigte, zoo dikwerf voor de stem der natie gehouden; die menigte onder de leiding van fortuinzoekers, die, door hunne ware of onderstelde talenten, zich in minderen staat te eng besloten vindende, het gepeupel tot instrument hunner verheffing willen doen dienen, en wien het, onder schijn van welmeenende belangstelling in het vaderland, om niets minder te doen is, dan om aan de wereld hunnen tot dus ver onbekenden naam toe te werpen, en op den ondergang van velen een bijzonder vermogen te stichten. In den langen tijd die het uitbarsten van den opstand in Belgie voorafging, griefde het allen dat er in de Staten-Generaal zich warme verdedigers der ingebragte grieven opdeden, zonder voorafgaand onderzoek of die klagten geheel of ten deele verdienden in overweging genomen te worden; ja het scheen als of een deel der leden der Tweede Kamer hun betrekkelijk wetgevend gezag wilden in de schaal leggen tegenover het koninklijk; en zich gelijk aan de hoogste magt in den Nederlandschen staat wilden geschat hebben; later vertoonde zich een deel dierzelfde leden als de beginners en leiders van den opstand, dien zij in de aanrijping en in deszelfs eerste ontwikkeling als leden der wetgevende vergadering hadden bevorderd en behoed door het weren van krachtig werkende middelen van beteugeling. En naauwlijks was de oproervaan geplant of (het is overbekend om het nog te durven weder spreken) vreemd goud en vreemd schuim van bevriendgewaande volken hielpen den opstand gelukken; deze dreigden met oorlog, en namen zedelijk en daadwerkelijk den opstand in hunne hooge bescherming. Levert de omwenteling van Spanje vele en treffende vergelijkingen op met hetgeen voorviel tijdens het bloedige tijdvak van den eersten Franschen ommekeer van zaken, behoudens dat Spanje te midden der schrikbarendste rampen arm is gebleven aan geniëvolle mannen, die den staat voor geheelen ondergang bewaarden, waarin men, naar billijkheid erkennen moet, dat het gerevolutioneerde Frankrijk rijk was, — wij behoeven geene spitsvindige opmerkingen van een weelderig vernuft, om in den Kanadaschen opstand den tegenhanger des Belgischen te vinden. Reeds ten vorigen jare weergalmden de raadzalen des Britschen Parlements van de klagten en vorderingen der Kanadasche ontevredenen; en die klaagstem is van lieverlede dreigend geworden, toen men bespeurde dat een zelfs uit vrijzinnige leden zamengesteld bestuur weigerde aan hunne grieven een door hen verlangd gehoor te leenen. Levert de toegevendheid des Nederlandschen bestuurs — blijkbaar in eene verandering van het personeel der ministers, en van het afschaffen van in volle werking zijnde verordeningen, als van een collegium philosophicum, het onderwijs en de taal, — geene overeenkomst op met de verzoenende handelingen van het Londensche kabinet? Zien wij niet dat de religie der inlanders in het hartstogtelijk staatkundig spel wordt gemengd; als of de godsdienst niet de krachtigste hefboom ook in Belgie was, om onrust in de bedaardste gemoederen te verwekken? Staat de advokaat *Papineau*, bij mindere bekwaamheid, maar ook misschien bij mindere arglistigheid en zelfverloochening in ware menschenwaarde, niet als een andere *Van de Weijer*, aan de leiding van den opstand? En wij schroomen het te moeten nederschrijven, zou het waarheid zijn, dat gevondene staatspapieren den Kanadaschen opstand betreffende, de Parlementsleden *Roebuck* en *Hume* niet minder als schuldig aan dien opstand doen verdenken, als in het proces van *de Potter*, *Tielemans* en medebeklaagden, de gevondene briefwisseling tusschen de twee eerstgenoemden verscheidene toenmalige Belgische leden heeft gebrandmerkt. En hier drukken wij ons niet te sterk uit; *Tielemans* zelf spreekt in eenen zijner brieven (*Procès de de Potter*, *tom 2 Brux.* 1830) die veroordeeling uit, als hij zegt: *Flétrissons les traîtres.* Doch het is niet minder opmerkelijk, dat deze Kanadasche opstand, even als de Belgische, zedelijk en feitelijk is ondersteund geworden door eene bevriende mogendheid. Het was der Vereenigden Staten niet genoeg, om de republiek *Texas* behulpzaam te zijn in hare afscheiding van den Mexicaanschen staat, waarvan zij een integrerend deel uitmaakte: ten noorden moest hetzelfde worden uitgerigt wat ten zuiden van het groot ligchaam der onafhankelijke Staten, was geschied; de *sympathie* met de beginselen van opstand deed, wel niet officieel, maar echter met de daad, den opstandestandaard helpen planten en verdedigen; manschap, geld en ammunitie, alles wat dienstig was, werd versterkt. De Vereenigde Staten vonden het voorbeeld van zoodanige *sympathie* in de ondersteuning van den Belgischen opstand door Engeland en Frankrijk, en dat heerlijk voorbeeld van staatkundige belangstelling in pogingen tot opstand, was te sterk sprekend, dan dat het had kunnen missen navolgers te erlangen. Zelfs in Fransche havens werd de overbevolking geworven om de cö-religionairen in Noord-Amerika bij te staan! — En wat zal nu het einde van dat alles wezen? Het voegt aan kortzigtige stervelingen niet, de toekomst te ontraadselen; maar voor zoo verre gelijke beginselen gelijke gevolgen meestal hebben, zoo voorzien wij de afscheuring der Kanadasche bevolking van het moederland, niet omdat wij uit al het overwogene en herinnerde de gevolgtrekking zouden willen afleiden, dat de opstand wettig was, omdat zij in Belgie gelukt is; en in Canada een gelijk einde van den worstelstrijd te voorzien valt; maar omdat de tegenwoordiglijk gangbare begrippen van staatkunde zulks doen vermoeden. Over de gegrondheid der klagten valt voor alsnog geen gegrond oordeel te vellen; nogtans, voor zoo veel wij uit de nieuwe wereld berigten gekregen hebben en omtrent het personeel en omtrent den aard der grieven, gelooven wij, zonder voor onregtvaardig te moeten gehouden worden, den Kanadaschen opstand voor oogenschijnlijk (in wezenlijkheid echter niet) even ongegrond als de Belgische te moeten houden. Zal Engeland zich echter de handen laten binden door nietswaardige protocollen, zoo als zij, door hare overmagt, zulks Nederland gedaan heeft? dit valt te betwijfelen. De staatkunde wordt ook niet meer in de schaal der geregtigheid gewogen.

Te Breda bij BROESE en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.